

POSTANOWIENIE

Dnia 15 kwietnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)

SSN Bogumiła Ustjanicz

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta Ł.
o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym
postanowieniem Sądu Rejonowego w Ł.
z dnia 6 lutego 2007 r., sygn. akt II Ns (...) wydanego w sprawie
z wniosku Z.(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta Ł., E. L., S. P., J. P., M. L. i M.
L.
o stwierdzenie zasiedzenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 kwietnia 2010 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 26 marca 2009 r., sygn. akt III (...),

oddala skargę kasacyjną i zasądza od Z.(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 26 marca 2009 r. oddalił apelację Zakładów Usługowych „P.(...)” - spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K., następcy prawnego Przedsiębiorstwa Mechanizacji Budownictwa „Z.(...)” w Ł., od postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 21 listopada 2008 r. Postanowieniem tym Sąd Rejonowy po rozpoznaniu skargi Prezydenta Ł. o wznowienie postępowania zmienił swoje postanowienie z dnia 6 lutego 2007 r. i oddalił wniosek Przedsiębiorstwa Mechanizacji Budownictwa „Z.(...)” o stwierdzenie nabycia przez nie w drodze zasiedzenia własności nieruchomości położonej w Ł. przy ul. T.

Przyczyną wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem z dnia 6 lutego 2007 r. było nieuczestniczenie Skarbu Państwa – Prezydenta Ł. w tym postępowaniu, a oddalenie wniosku, wskutek którego to postępowanie zostało wszczęte, nastąpiło ze względu na to, że wnioskodawca władał nieruchomością objętą postępowaniem nie jak właściciel, lecz jak użytkownik wieczysty.

Z dokonanych w sprawie ustaleń wynika, że działki nr 103/3, 108/33 i 108/45, składające się na nieruchomość przy ul. T., były własnością E. L., S. P., J. P., M. i M. L. – wszystkich o nieznanym miejscu pobytu. Decyzją z dnia 23 czerwca 1972 r. nieruchomość przy ul. T. została przekazana w odpłatne użytkowanie Zakładom Mechanizacji i Budownictwa „Z.(...)”, które najpierw weszły w skład Przedsiębiorstwa Państwowego Kombinat Maszyn Budowlanych „Z.(...)”, a następnie zostały z niego wyodrębnione jako Przedsiębiorstwo Mechanizacji Budownictwa „Z.(...)”. Decyzjami z dnia 5 marca 1992 r. i z dnia 25 stycznia 1995 r. stwierdzono, że Przedsiębiorstwo to nabyło z dniem 5 grudnia 1990 r. prawo użytkowania wieczystego gruntu położonego przy ul. T., lecz Minister Infrastruktury decyzją z dnia 4 marca 2008 r. stwierdził ich nieważność w części odnoszącej się do działek 108/3, 108/33 i 108/45. Wniosek o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie nieruchomości przy ul. T. Przedsiębiorstwo Mechanizacji Budownictwa „Z.(...)” złożyło w dniu 17 marca 2006 r. W toku postępowania wywołanego tym wnioskiem zobowiązało się uregulować zaległe opłaty z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości objętej wnioskiem.

Skarżąc postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 26 marca 2009 r. Zakłady Usługowe „P.(...)” w K. przytoczyły jako podstawy kasacyjne: naruszenie art. 233 § 1 w związku z art. 328 § 2, art. 391 § § 1, art. 401 pkt 2 i art. 382 k.p.c., naruszenie art. 510 § 2 i art. 609 § 2 k.p.c., naruszenie art. 6, 140, 176 i 172 w związku z art. 336 k.c.,

naruszenie art. 5 u.k.w.h., naruszenia art. 37 ustawy z dnia 6 maja 1945 r. o majątkach opuszczonych i porzuconych (Dz. U. nr 17, poz. 97) oraz naruszenie art. 12 w związku z art. 34 dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. nr 13, poz. 87).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 524 § 2 k.p.c., zainteresowany, który nie był uczestnikiem postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem orzekającym co do istoty sprawy, może żądać wznowienia postępowania, jeżeli postanowienie to narusza jego prawa; w takim wypadku stosuje się przepisy o wznowieniu postępowania z powodu pozbawienia możliwości działania.

Nie ulega wątpliwości, że Skarb Państwa – Prezydent Ł. nie był uczestnikiem zakończonego prawomocnym postanowieniem z dnia 6 lutego 2007 r. postępowania o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości położonej w Ł. przy ul. T.. Nie powinno też budzić wątpliwości, że postanowienie z dnia 6 lutego 2007 r. naruszało prawa Skarbu Państwa – Prezydenta Ł. Był on samoistnym posiadaczem nieruchomości, której dotyczyło to postanowienie. Z tym łączyły się korzystne dla niego skutki prawne, np. możliwość nabycia własności posiadanej nieruchomości przez zasiedzenie. Wskazane postanowienie godziło więc w tę jego pozycję prawną.

W konsekwencji należało przyjąć, że w sprawie wystąpiła przyczyna wznowienia postępowania przewidziana w art. 401 pkt 2 w związku z art. 424 § 2 k.p.c. Tej oceny nie mogą podważyć zarzuty strony skarżącej, które odwołują się do dokonanych w toku postępowania o zasiedzenie, przewidzianych prawem publicznych ogłoszeń oraz do przepisów art. 510 § 2 i art. 609 § 2 k.p.c. Całkowicie gołosłowną polemikę ze stanowiskiem Sądu Okręgowego stanowią także zarzuty podnoszące w związku ze stwierdzoną w sprawie przyczyną wznowienia naruszenie pozostałych, wymienionych w skardze kasacyjnej przepisów postępowania.

Nieodzowną w świetle art. 172 k.c. przesłanką nabycia własności określonej nieruchomości przez zasiedzenie jest posiadanie samoistne tej nieruchomości. Z dokonanych w sprawie ustaleń, wiążących stosownie do art. 398¹³ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej, wynika, że poprzednik prawny strony skarżącej władał nieruchomością objętą wnioskiem o zasiedzenie jak użytkownik wieczysty, a takie władanie nie jest – jak trafnie wyjaśnił Sąd Okręgowy - posiadaniem samoistnym w rozumieniu art. 336 i tym samym nie może, zgodnie z art. 172 k.c., prowadzić do nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie. Skutkiem władania

nieruchomością w granicach użytkowania wieczystego może być, co najwyżej, nabycie przez zasiedzenie użytkowania wieczystego nieruchomości, jednak w niniejszej sprawie nie chodziło o nabycie przez zasiedzenie tego prawa, lecz o nabycie przez zasiedzenie prawa własności nieruchomości.

W sytuacji, w której poprzednik prawny strony skarżącej nie był posiadaczem samoistnym nieruchomości objętej wnioskiem o zasiedzenie, nie mogło dojść do doliczenia wymaganego do zasiedzenia czasu posiadania na podstawie art. 176 k.c. Z unormowanej w art. 176 k.c. instytucji doliczenia czasu posiadania na potrzeby nabycia własności określonej nieruchomości przez zasiedzenie może bowiem w okolicznościach przewidzianych w tym przepisie skorzystać tylko posiadacz samoistny tej nieruchomości. Skarżący niewłaściwie zrozumiał – jak trafnie wyjaśnił w zaskarżonym orzeczeniu Sąd Okręgowy – postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2006 r., I CSK 11/05 (LEX 181257).

Tym bardziej za bezprzedmiotowe należy uznać w tej sytuacji pozostałe podniesione w skardze kasacyjnej zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną, a o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zgodnie z art. 520 § 2 k.p.c.